
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

טבע וטבעם של סכסוכים - 58408

תאריך עדכון אחרון 22-10-2024

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: יחסים בין-לאומיים

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופסור פיקי איש שלום

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: pikiis@huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ד' 1500-1600

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

אנו חיים עם הטבע, לצידו, בכפוף לו ובשליטה עליו. המין האנושי מנצל את הטבע לצרכיו, פעמים רבות תוך כדי התעלמות מוחלטת בבעיות השונות שנוצרות מכך, בפגיעה החמורה שניצול זה יוצר. לטבע יש דרכים משלו לומר לנו שהוא במצוקה: שריפות, הצפות, מגיפות. את חלקן אנו חשים בשנים האחרונות, עם אסונות טבע הולכים ותוכפים. כל התהליכים השונים הללו, מתבצעים כאשר המין האנושי מחולק ליחידות מדיניות שונות, שקשה להן לתאם פעולה משותפת, אור להעדפות, רגישויות ואינטרסים שונים. אור לכל זה, הטבע עומד במוקד של סכסוכים שונים, כמו גם בניסיונות לפתור סכסוכים. הטבע גם עומד במוקד של תהליכי ביטחוניזציה ובשנים האחרונות הוא הפך למושא ונושא של ביטחון.

בקורס הזה ניגע בחלק מהסוגיות העולות בממשק שבין סכסוכים וטבע, ונעשה זאת ממגוון של זוויות וגישות, לעתים תוך התמקדות במצוקות של הטבע עצמו, על יצוריו הצומחים והחיים.

במהלך הקורס ניפגש עם כמה מומחים ונשמע הרצאות במגוון נושאים, הקשורים לממשקים השונים שבין טבע וסכסוכים.

בקורס הזה ניגע בחלק מהסוגיות העולות בממשק שבין סכסוכים וטבע, ונעשה זאת ממגוון של זוויות וגישות, לעתים תוך התמקדות במצוקות של הטבע עצמו, על יצוריו הצומחים והחיים.

מטרות הקורס:

להצביע על הממשקים השונים שבין סכסוך וטבע ועל האופנים השונים בהם הממשק עם הטבע מייצר סכסוכים ו/או מאפשר את פתרונם. במהלך הקורס נלמד את זוויות החשיבה השונות באמצעות ניגשים לסוגיות הללו.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לתאר סכסוכים הנובעים מהממשק האנושי והמדינתי עם הטבע

להסביר את תהליכי יצירת הסכסוכים

לדון באופני פעולה אל מול הסכסוכים הללו

לשפוט מוסרית את ההתנהלות האנושית אל מול הטבע

דרישות נוכחות (%) :

80

שיטת ההוראה בקורס: דיונים מבוססי קריאה, הרצאות אורח ועבודה עצמאית

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

- פתיחה ומושגים -

- משבר האקלים וסכסוכים -

- ביטחוניזציה -

- אזורי גבולות, טבע וסכסוכים -

- טבע, הזדמנויות ודיפלומטיה סביבתית -

- טבע עירוני וסכסוכים נלווים -

- צדק סביבתי -

- ייבוש החולה -

- טבע והסכסוך הישראלי פלסטיני -

- חיות, ביטחון, מלחמה ומעבר -

- המלחמה בטבע -

- דיון וסיכום -

חומר חובה לקריאה:

עדנה גורני. בין ניצול להצלה: תיאוריה אקופמיניסטית של יחסי טבע, תרבות וחברה בישראל (חיפה : פרדס, תשע"א 2011).

חומר לקריאה נוספת:

מרכיבי הציון הסופי:
הגשת עבודה מסכמת / פרויקט גמר / מטלת סיכום / מבחן בית / רפרט 100 %

מידע נוסף / הערות:
הרצאות אורח והקרנת סרט תיעודי בנושא